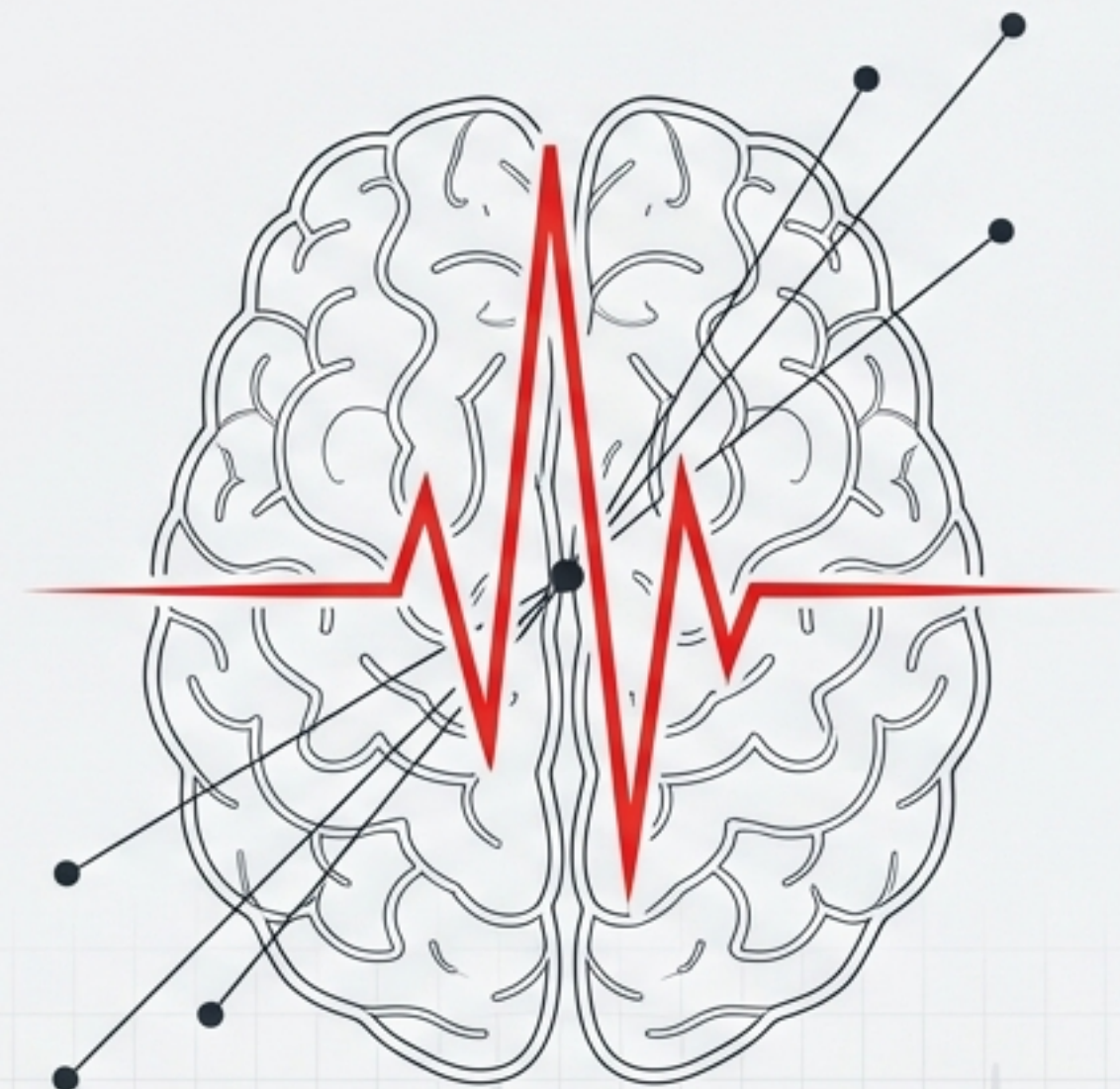

Kognitívne pasce v ZZS

Autopsia klinického rozhodnutia


```
// STATUS: OFFLINE  
// SYSTEM 1 OVERRIDE
```

Výjazd 03:20: Rutina, ktorá zabíja

„Zase ma to chytilo, dajte mi ten sprej ako minule, to mi pomôže.“

Kontext:

Žena, 72 rokov. Známa kardiologička, hypertonička, s anamnézou astmy. Pred mesiacom transportovaná pre exacerbáciu CHOCHP.

Nočná únava posádky (3. výjazd k pacientke).

[A] Voľné, expiračné pískanie

[B] Tachypnoe: 24/min | SpO₂: 90 %
(vzduch)

[C] TK: 180/100 mmHg | TF: 110/min

[POLOHA] Ortopnoická

Záchranár pripravuje inhaláciu Ventolinu.

Ako mozog zabil pacienta (Retrospektíva)

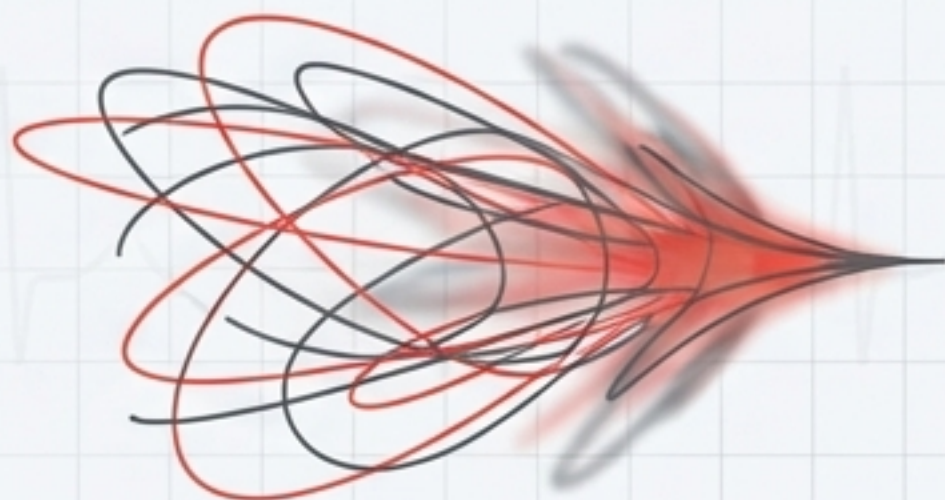
THE AUTOPSY REVEAL

- **Skutočná príčina:** Tichý AIM s akútnym ľavostranným zlyhaním (Kardiálna astma).
- **Mechanizmus smrti:** Podanie betamimetík a aminofylínu rapídne zvýšilo nároky ischemického myokardu na kyslík -> Fatálna arytmia.
- **Chýbajúci dielik:** Jedno 12-zvodové EKG.

Vybavenie nezlyhalo. Zlyhala myseľ.

O 03:20 ráno klesá schopnosť kritického myslenia a preberá riadenie Autopilot.

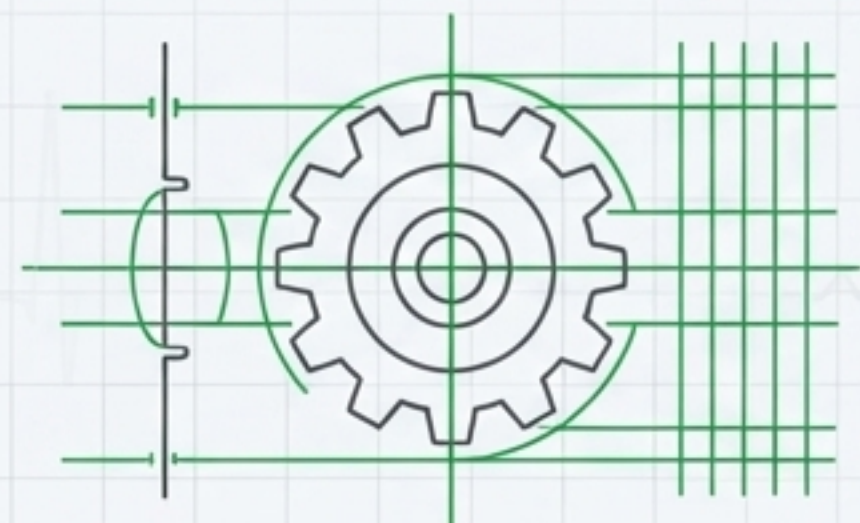
System 1: Autopilot

- Rýchly, intuitívny, nevyžaduje námahu.
- Riadený emóciami, únavou a rutinou.

V teréne: „Počujem pískanie, je to astma. Dajte inhaláciu.“

System 2: Kritické myslenie

- Pomalý, analytický, energeticky náročný.
- Vyžaduje vedomé sústredenie.

V teréne: „Píska, ale má tlak 180/100. Čo ak je to srdcové zlyhávanie?“

3 smrteľné kognitívne pasce

Objektívne klinické dáta

1. Anchoring (Ukotvenie)

Fixácia na prvú informáciu.
Mozog sa „zasekne“ na vete:
Už sme tu boli s astmou.

3. Premature Closure (Predčasné uzavretie)

Ukončenie diagnostiky pred
zvážením alternatív. „Je to jasná
CHOCHP, netreba EKG.“

2. Confirmation Bias (Potvrdzovacie skreslenie)

Hľadáme len to, čo potvrdzuje
našu hypotézu. Počujeme
pískanie, ale ignorujeme vysoký
tlak.

FATÁLNE ROZHODNUTIE

Röntgen klinického rozhodovania (ABCDE)

D (Hlava): Prítomná úzkosť.

Pasca: Často podceňovaný včasný príznak hypoxie alebo hroziaceho pľúcneho edému.

B (Plúca): Tachypnoe a nízka saturácia.

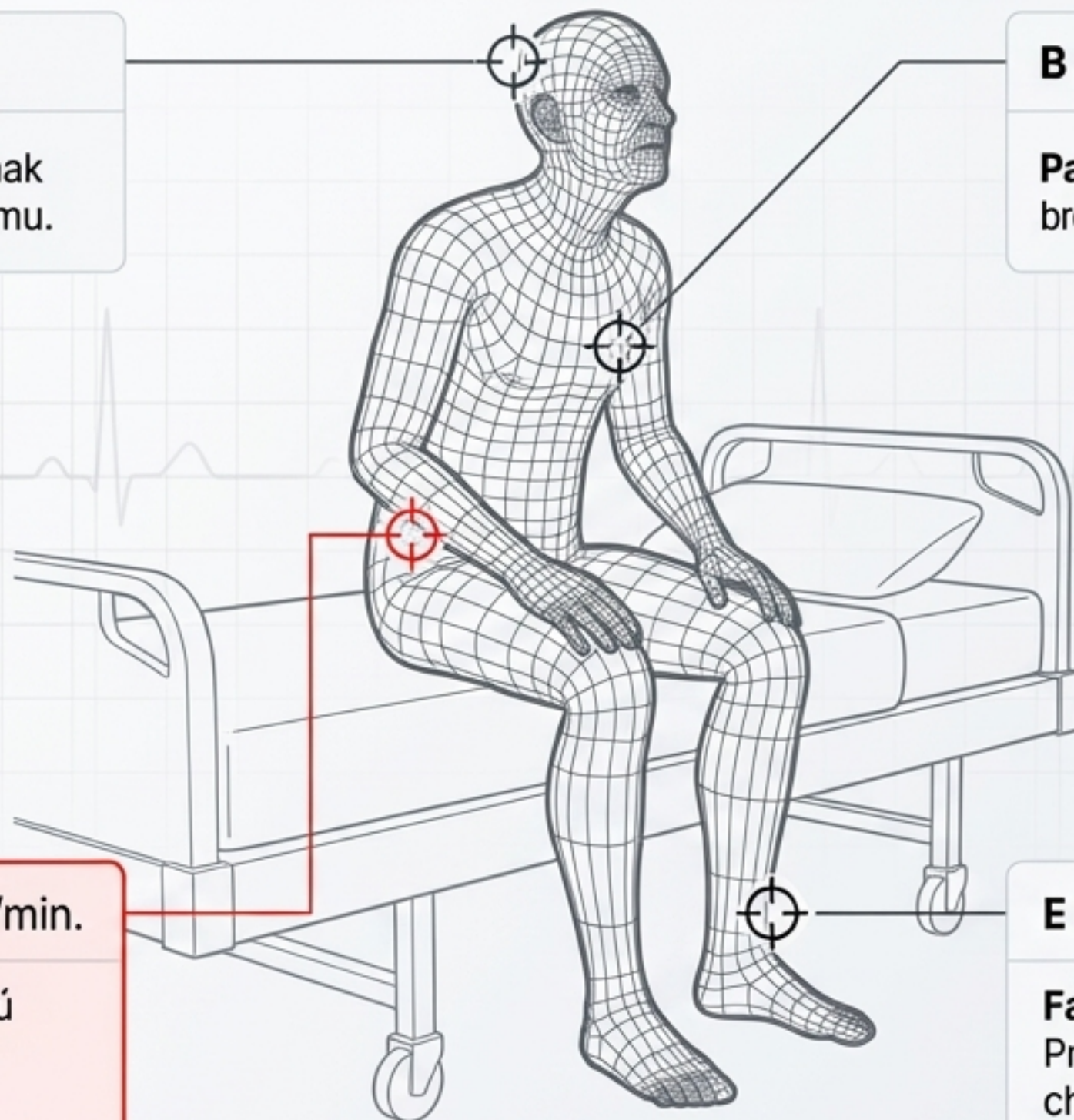
Pasca: Pískanie (wheezing) nemusí znamenať bronchospazmus. Často maskuje kardiálnu astmu.

C (Krvný obeh): TK 180/100, TF 110/min.

Red Flag: Astmatici v záchvate nemávajú extrémnu periférnu vazokonstrikciu s hypertenziou.

E (Krk a Nohy): Náplň krčných žíl a opuchy.

Fatálne prehliadnutie: Ignorovanie dynamiky. Pri minulej exacerbácii CHOCHP tieto znaky chýbali.

Diagnostická matica: Plúca alebo Srdce?

ZNAK	Exacerbácia CHOCHP / Astma	Ľavostranné zlyhávanie (Kardiálna astma)
Anamnéza	Postupné zhoršovanie, infekt	Náhly vznik, kardiak v anamnéze
Dýchanie	Exspiračné pískanie (wheezing)	Pískanie zmiešané s vlhkými chrapotmi na bázach
Krvný tlak	Normotenzia / mierna hypertenzia	Výrazná hypertenzia (často > 180 systola)
Periféria	Teplá, ružová, bez potu	Studená, spotená (vazokonstrikcia)
Skryté znaky (E)	Bez opuchov a bez náplne žíl	Náplň krčných žíl, prítomné opuchy DK

Najdôležitejšie pravidlo diferenciálnej diagnostiky

[HYPERTENZIA] + [DUŠNOSŤ] = [SRDCE]

...kým sa objektívne nedokáže opak (12-zvodové EKG).

Disproporcja medzi dýchacími ťažkosťami a masívnou vzostupnou reakciou krvného tlaku je najhlasnejším alarmom kardiálneho zlyhávania.

Farmakologické mínové pole

Riziko pre ischemický myokard
(Nízke -> Vysoké)

Isosorbid dinitrát (Iso Mack)

Dávka: 1-2 vstreky s.l.

Indikácia: Znižuje preload, absolútne kľúčový pri kardiálnej dušnosti.

Salbutamol (Ventolin) ⚡

Dávka: 2.5 - 5 mg.

Riziko: Proarytmogénny účinok, masívne zvyšuje spotrebu O₂ myokardom (tachykardia). Pri AIM fatálne!

Furosemid (Furon)

Dávka: 20 - 40 mg i.v.

Indikácia: Jasné známky pľúcneho edému (vlhké chrapoty, opuchy, hypertenzia).

Benefit pre pľúca (Nízky -> Vysoký)

Terapia zameraná výlučne na pľúca môže zabiť pacienta so zlyhávajúcim srdcom.

Kyslík: Dávkovanie podľa cieľa, nie zvyku

Štandardný pacient
(vrátane kardiálnej dušnosti)

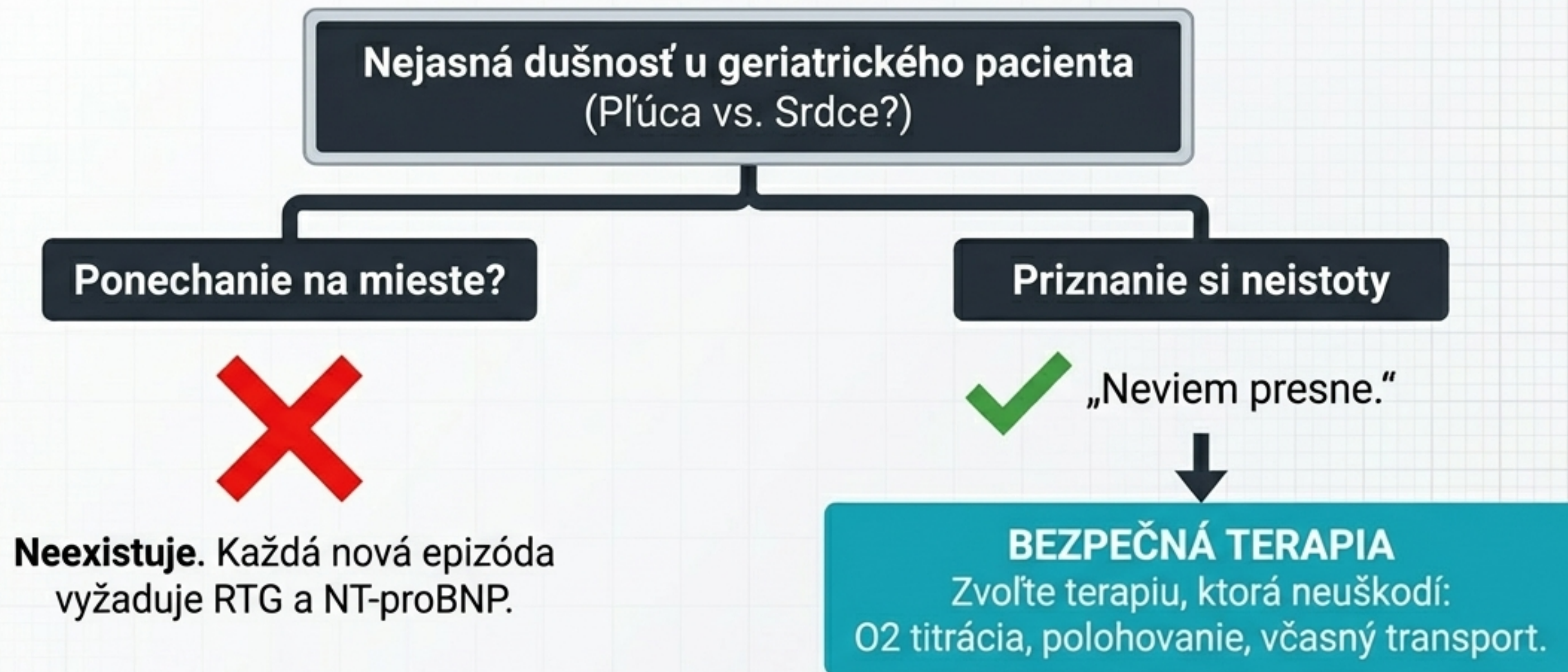
Pacient s CHOCHP
(v anamnéze)

UPOZORNENIE: Titrujte kyslík. Hyperoxia pri AIM zhoršuje ischemiu koronárnych ciev.

Kognitívny istič: 4 kroky k správnej diagnóze

Práca s neistotou: Transport vs. Ponechanie

Vyhňte sa agresívnej liečbe zameranej len na jednu možnosť. Masívna hydratácia pri nesprávnom podozrení na exsukózu spúšťa fatálny pľúcny edém.

Syntéza: Záchranárske minimum pre dušnosť

Čistý list papiera

Neverte prvej diagnóze ani pacientom, ktorých „poznáte“. Minulá CHOCHP negarantuje, že dnešok nie je AIM.

Tichý hrudník je alarm

Ak dušný pacient „nepíska“, nemusí byť zdravý. Môže ísť o kritický bronchospazmus bez prietoku vzduchu alebo terminálny pľúcny edém.

Emócie bokom

Profesionálny odstup nie je necitlivosť. Je to jediná ochrana pred kognitívnym kognitívnym preťažením a chybami Systému 1.